

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500EA Den Haag
de voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Postbus 20018
2500EA Den Haag

Datum 9 maart 2020
Betreft Kabinetsreactie op het eindrapport van de
Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en het rapport
van de Accountantsdienst Rijk (TITEL) en het zwartboek

Geachte voorzitter,

DIT WORDT EEN BRIEF DIE IK MEDE NAMENS [] GA STUREN. DAT IN DE
ONDERTEKENING AANGEGEVEN.

BRIEF IS HEEL LANG EN WORDT ALLEEN MAAR LEESBAAR MET EEN HELDERE
HOOFDSTUKINDELING EN ZONDER HERHALINGEN: GRAAG DOORSPREKEN EN
HIEROP AANPASSEN

WAT STAAT ER NU NOG IN DE VOORGANGSRAPPORTAGE EN WAAR IS DIE?

UITZOEKPUNTEN WAAROP EEN CONCRETE REACTIE NODIG IS:

- CHECK OP AL ONZE PLANNEN/VOORSTELLEN. IK MIS NOG PUNTEN DIE
IN HET OVERZICHT VAN HET BWO STAAN, ZOALS DE HAAK NAAR
SCHULDSANERING
- ZITTEN ALLE MOTIES/TOEZEGGINGEN ER IN?
- CHECK OP ZWARTBOEK CASUS. ZITTEN DIE ER IN? KUNNEN WE
AANGEGEVEN OF DE GENOEMDE GEVALLEN OOK IN ONZE 'BAKJES'
VALLLEN? OF WAT JUIST NIET?
- NOG ONDUIDELIJK IS HOE HET NU GAAT MET OUDERS. ALS JE DEZE
BRIEF LEEST, WAT MOETEN ZIJ DAN DOEN, HOE WORDEN ZIJ DAN
GEHOLPEN?
- GEEF MEER CONCREET AAN WAT WE DOEN TAV LOKETTEN EN
SAMENWERKING MET GEMEENTEN?
- WANNEER PLANNEN WE TE STARTEN MET DE COMPENSATIE, HOE GAAN
WE DAT AANPAKKEN EN WANNEER VERWACHTEN WE KLAAR TE ZIJN
KUNNEN WE OP BASIS VAN DE BRIEF EN DE RAPPORTEN CONCREET
ANTWOORD GEVEN OP VRAGEN (ZOALS DIE VAN []
- WE MOETEN IN DE BRIEF AANTALLEN NOEMEN. NIET ALLEEN BIJ CAF,
MAAR OOK BIJ DE OVERIGEN. OOK AL ZIJN DIE NOG NIET VOLLEDIG
VAST
- WAT ZEGGEN DONNER EN ADR OVER DE ANDERE TOESLAGEN EN WAT
MOETEN WE ER ZELF OP BASIS DAARVAN UIT CONCLUDEREN? WELKE

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

www.minfin.nl

Ons kenmerk
2020-000049781

Uw brief (kenmerk)

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens +
Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op:
1,27 cm

MAATREGELEN UIT DE LIJST VAN [] ZIJN OOK VAN TOEPASSING OP DE ANDERE TOESLAGEN?

- GRAAG OOK OPNEMEN HOE WE MET DE DOSSIERS WILLEN OMGAAN DIE ZIJN OPGEVRAAGD
- NEEM COMMUNICATIE-AANPAK OP IN DE BRIEF. IN DIE COMMUNICATIE-AANPAK STAAT OOK NOG LOTGENOTEN GROEP. DIE OOK OPNEMEN. MET VERWIJZING NAAR []
- MIS NU NOG DELEN VAN MIJN OPMERKINGEN BIJ DE EERDERE BRIEF EN BIJ VOORTGANGSRAPPORTAGE, GRAAG NOG CHECK EN OVERLEG

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Tekstkleur: Auto

HIER MEER OOK DE CONTEKST MEENEMEN. HET IS NIET ALLEEN BIJ ONS FOUT GEGAAN. ZIE DAARVOOR OOK DE BRIEF VAN 27 FEBRUARI WAARIN EEN OPSOMMING IS OPGENOMEN VAN WAT ER AAN DE HAND WAS. LATEN WE HIER IN DE EERSTE ALINEA'S FOCUSSEN OP DE KOT. DAAR

In de afgelopen maanden is heel helder geworden dat er bij de uitvoering van de toeslagen door de Belastingdienst veel mis is gegaan. De impact daarvan op burgers is enorm: het onterecht stopzetten van toeslagen, en ook de manier waarop met ouders is omgegaan tonen de institutionele vooringenomenheid en het gebrek aan menselijke maat. Dit had nooit mogen gebeuren.

IN DEZE ALINEA EEN VERWIJZING MAKEN NAAR ALLE MENSEN DIE IK HEB GESPROKEN IN DE AFGELOPEN TIJD: OUDERS, VERTEGENWOORDIGERS DAARVAN, MEDEWERKERS BIJ TOESLAGEN, GEMEENTEN, OMBUDSMAN, KINDER OMBUDSMAN, ETC. DAT GEEFT DE CONTEXT VOOR MIJN KEUZES.

Ik wil alle getroffen ouders daarvoor mijn welgemeende excuses aanbieden. Er is mij veel aan gelegen om gedupeerde ouders zo snel mogelijk duidelijkheid te bieden en tegemoet te komen, de menselijke maat terug te brengen in het totale toeslagen-wettelijk stelsel en de uitvoering daarvan, en het vertrouwen in de Belastingdienst als uitvoerder van de toeslagen regelingen te herstellen. Ik realiseer me dat dit geen eenvoudige opgave is maar ik zet me daar samen met de staatssecretaris van Financiën Fiscaliteit en Belastingdienst (aangeven dat ik met [] naar de organisatie kijk) en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid – als verantwoordelijke voor het beleid met betrekking tot de Kinderopvang toeslag - volledig voor in (in bredere zin zijn bij de aanpassing van toeslagen ook nog VWS en BZK betrokken, even overleg of we die hier ook moeten noemen).

In deze brief geef ik mijn reactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (de Adviescommissie), op het onderzoek van de Auditdienst Rijk (ADR) naar, kort gezegd, de vraag of in toeslaggerelateerde zaken van de Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) vanaf 1 januari 2013 sprake is geweest van een vergelijkbare behandeling als CAF 11 en wanneer de ambtelijke en politieke top van de problematiek op de hoogte was, en op het Zwartboek van de SP. DEZE ALINEA IS ZO ONLEESBAAR. HELDERE ZINNEN VAN MAKEN. WIJ REAGEREN OP DONNER, DE ADR EN GEVEN ONZE REACTIE OP HET ZWARTBOEK.

Ik ben vooraleerst de Adviescommissie zeer erkentelijk voor al haar inspanningen en de zorgvuldigheid en kwaliteit van haar advies. De Adviescommissie komt in haar eindrapport tot de conclusie dat grote aantallen huishoudens in ernstige en soms blijvende financiële problemen zijn gebracht door de werking en handhaving van de regelgeving rondom de Kinderopvangtoeslag. De institutionele vooringenomenheid die bij CAF 11 is geconstateerd was niet uniek maar,

gelukkig, ook niet normaal. Ik omarm de conclusies van de Adviescommissie volledig.

WAAROM GAAN WE NU HIER AL REAGEREN OP AUT, EN NIET HIERONDER? NU DOEN WE HET NIET VOLLEDIG EN ZIT ER IN DE BRIEF VEEL HERHALING

De Adviescommissie is van oordeel dat voor gedupeerde ouders bij CAF zaken compensatie wenselijk is. Voor ouders die gedupeerd zijn door de hardheid van het wettelijk stelsel moet een correctie plaatsvinden; zij moeten alsnog krijgen waar zij naar huidige inzichten recht op hebben. Ik deel ook dat oordeel en omarm de suggesties van de Adviescommissie ten aanzien van deze ouders. Financiële compensatie zal het leed van deze ouders niet volledig kunnen wegnemen, maar vormt hopelijk wel een erkenning van hetgeen hen is aangedaan en komt hen hierin enigszins tegemoet.

Naast herstel en compensatie wil ik gedupeerden ook op andere manieren persoonlijk ondersteunen. Om voor alle getroffen ouders een zorgvuldig en snel herstel mogelijk te maken is binnen mijn departement een crisisondersteuning ingericht. Voorts ben ik in overleg met de VNG en een aantal betrokken gemeenten om ook hen, met hun bijzondere kennis en ervaring op het terrein van financiële ondersteuning DIT MOET VEEL BREDER, zoveel als mogelijk te betrekken bij de hulpverlening aan gedupeerde ouders.

Voor de toekomst is mij er veel aan gelegen om de menselijke maat terug te brengen in het wettelijk stelsel en de uitvoering daarvan en het vertrouwen in de Belastingdienst te herstellen. Daarom neem ik een groot aantal maatregelen om te voorkomen dat dit in de toekomst ook andere ouders kan overkomen. Ik begrijp dat voor herstel van vertrouwen nog een lange weg te gaan is. De uitvoering van de aanbevelingen van de Adviescommissie en de overige maatregelen die ik in deze brief aankondig zijn daarbij het begin. Een voortvarende uitvoering van deze maatregelen is daarbij de eerste stap in een lang traject.

HIER OOK DE ADR DANKEN VOOR HAAR WERK EN INGAAN OP DE BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

OOK DE SP DANKZEGGEN VOOR HUN WERK EN AANGEVEN WAT WIJ HEBBEN GEDAAN MET HUN ZWARTBOEK

Leeswijzer

Hierna ga ik achtereenvolgens in op:

1. Het Interim-advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen EN DE STAND VAN ZAKEN MET BETREKKING TOT DE UITVOERING DAARVAN???
2. Het eindrapport van de Adviescommissie uitvoering toeslagen EN ONZE REACTIE HIEROP
3. Aanvullende maatregelen voor gedupeerde ouders OM HEN TE ONDERSTEUNEN BIJ HET WEER KUNNEN OPPAKKEN VAN HUN LEVEN (IS NIET DE GOEDE TERM, MAAR BEN OP ZOEK NAAR IETS DERGELIJKS)
4. De toekomst van het gewenste veranderingen in het toeslagenstelsel en de gewenste aanpassingen bij de Belastingdienst/Toeslagen. HIER HOORT DE CRISIS ORGANISATIE BIJ. DE OUDERS HEBBEN DAAR NIET ZOVEEL DIRECT AAN.
5. Het rapport van de Auditdienst Rijk en onze reactie daarop.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

6. Het Zwartboek van de SP en onze reactie daarop.
7. Financiële gevolgen VAN DE VOORGESTELDE AANPAK
8. Slotsom ZOU IK HIER NIET NOEMEN. DAT KOMT NOG

In deze brief zijn de moties en toezeggingen verwerkt die hierover in de afgelopen maanden zijn gedaan. Ik zal uw Kamer voorafgaand aan het Algemeen Overleg over Toeslagen van 25 maart aanstaande informeren over de stand van zaken ten aanzien van de afgeronde en nog openstaande moties en toezeggingen op het terrein van toeslagen en de Voortgangsrapportage Toeslagen. Ik verwacht op afzienbare termijn de uitkomsten van het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens naar het gebruik van tweede nationaliteit bij Toeslagen (is dit de precieze vraag? GRAAG DIE NOEMEN). Zodra de Autoriteit Persoonsgegevens haar onderzoek heeft afgerond zal ik uw Kamer daarover informeren. EN OVER ONZE REACTIE DAAROP.

1. Het Interim-advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen

KERN VAN DEZE PARAGRAAF KAN VEEL KORTER.

- KORTE INHOUD AUT 1. LETTERLIJK OP BASIS VAN HET RAPPORT.
- AANGEVEN DAT WIJ HET ADVIES HELEMAAL HEBBEN OVERGENOMEN, conform brief Menno uit november (en ook nog aanvullende moties????)
- AANGEVEN HOEVEEL OUDERS WE HEBBEN BETAALD EN WANNEER
- AANGEVEN HOEVEEL OUDERS NIET EN WAAROM NIET (MET OORDEEL VAN COMISSIE VAN WIJZEN)
- AANGEVEN DAT WIJ VERZOEKEN OM EXTRA COMPENSATIE HEBBEN GEKREGEN VAN 77 (of inmiddels meer?) OUDERS
- AANGEVEN HOE WIJ DIE VERZOEKEN WILLEN BEHANDELEN (ALLEEN SCHRIJNEND, MET CAUSALITEIT, DOOR EEN COMISSIE)

Alvorens nader in te gaan op het eindrapport blik ik kort terug op het interim-advies van de Adviescommissie en de eerste fase van de afhandeling van de compensatieregeling, en afhandeling die naar aanleiding van dat advies in gang is gezet. Op de overige maatregelen die in reactie op het interim-advies in gang zijn gezet zoals de pauze-knop maar ook de maatregelen om te voorkomen dat dit andere ouders kan overkomen, kom ik hieronder terug WAAR?.

In haar interim-advies heeft de Adviescommissie haar bevindingen over de CAF 11-zaak gepresenteerd. Zij concludeerde dat de Belastingdienst in de CAF 11-zaak vooringenomen heeft gehandeld en dat de gebruikelijke middelen van rechtsbescherming daar geen of onvoldoende bescherming tegen boden. De Adviescommissie sprak daarnaast van institutionele vooringenomenheid bij de beoordeling (NIET ALLEEN BEOORDELING, MAAR IN HET ALGEMEEN?). Die vooringenomenheid hield in dat het handelen van Toeslagen vanaf het begin uitging van het vermoeden dat de ouders betrokken bij CAF 11 fraude hadden gepleegd. Een vermoeden dat niet gebaseerd was op het persoonlijke handelen van deze ouders, maar op het enkele feit dat zij in het kader van het CAF 11-dossier werden gecontroleerd. Zo werden ouders, nadat hun lopende toeslag werd stopgezet, onderworpen aan een omvangrijk en rigide onderzoek met betrekking tot hun aanspraken op kinderopvangtoeslag in 2014 en voorgaande jaren (2013 en 2012), daarbij werden toeslagen onterecht teruggevorderd of onthouden. Het politieke klimaat dat fraudebestrijding hoog in het vaandel had en harde wetgeving waren hierbij cruciaal (letterlijke tekst? Of zouden we moeten zeggen dat dat klimaat ondersteunend was aan de uitvoeringspraktijk?).

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens +
Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op:
1,27 cm

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Vet, Tekstkleur:
Auto

De Adviescommissie was vervolgens van oordeel dat de geleden schade bij ouders een compensatie rechtvaardigde. Voor de invulling daarvan heeft de Adviescommissie een voorstel oplossing aangedragen. Mijn ambtsvoorganger heeft de conclusies van de AUT en het voorstel voor een compensatieregeling overgenomen. In de Voortgangsrapportage (GEWOON HIER OPNEMEN. Zie mijn suggestie hierboven), informeer ik uw Kamer over de stand van zaken omtrent de uitbetaling van compensatie aan ouders betrokken bij CAF 11.

De Adviescommissie had in haar interim-advies een forfaitaire regeling opgenomen voor vergoeding van materiële en immateriële schade. De Adviescommissie kwam tot dit advies omwille van de snelheid en om frustrerende discussies en procedures te voorkomen (staat dit zo in het rapport?). In reactie op de in december 2019 aan getroffen ouders verzonden aankondiging van de compensatie heeft een aanzienlijk aantal ouders gesteld dat zij meer materiële en immateriële schade hebben geleden dan waar ze op grond van de Compensatieregeling voor in aanmerking komen.

Er zijn daarbij ouders die in een bijzonder schrijnende situatie terecht zijn gekomen. Deze ouders dienen nu naar de rechter te stappen om in aanmerking te komen voor een additionele vergoeding. Ik wil deze ouders graag tegemoet komen en bied ouders alsnog de mogelijkheid om de werkelijke schade vergoed te krijgen. Daarvoor is echter wel onontkoombaar dat ouders bewijzen dat sprake is van schade en dat die schade het gevolg is van het optreden van de Belastingdienst. GRAAG HIER AFSTEMMING MET DE LANDSADVOCaat VOOR DE PRECIEZE FORMULERING. DIT MOET HELDER ZIJN EN VOORAL NIET LEIDEN TOT DE IDEE DAT ALLE OUDERS EEN KANS MAKEN. OOK AANGEVEN DAT WIJ HIERVOOR EEN SPECIFIEKE COMMISSIE INRICHTEN.

2. Het eindrapport van de Adviescommissie uitvoering toeslagen

KERN VAN DEZE PARAGRAAF:

- CONCLUSIES AUT 2
 - o CAF en CAF achtigen
 - o Hardheid van het stelsel
- ONZE REACTIE DAAROP
 - o DAT WE DE AANBEVELINGEN OVERNEMEN
 - o HOE WE DIE INTERPRETEREN
 - o WAT DAT BETEKENT VOOR DE VERSCHILLENDE GROEPEN
 - o HOE WE HET GAAN UITVOEREN
 - o WAT ONZE TIMING DAARBIJ IS

De Adviescommissie heeft in haar interim-advies de bevindingen over de CAF 11-zaak gepresenteerd. In haar eindrapport gaat de Adviescommissie in op mogelijk vergelijkbare gevallen-ouders als het CAF 11-dossier en op de vraag in hoeverre de werkwijze en rechtsbescherming mede debet zijn aan de gang van zaken zoals in het CAF 11-dossier aan het licht zijn gekomen. Het advies van de Adviescommissie gaat op een afgewogen wijze in op complexe materie die als gezegd ingrijpende gevolgen heeft gehad voor een soms zeer kwetsbare groep ouders. WAT IS DIT VOOR AANMATIGENDE TEKST. WEGLATEN

De Adviescommissie concludeert, kort gezegd, dat de problematiek rond het CAF 11-dossier en vergelijkbaar handelen van Toeslagen in andere dossiers slechts een onderdeel van de toeslagenaffaire is. De handelwijze in CAF 11 is niet uniek,

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 2 + Uitgelijnd op: 1,9 cm + Inspringen op: 2,54 cm

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 2 + Uitgelijnd op: 1,9 cm + Inspringen op: 2,54 cm

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Vet, Tekstkleur: Auto

heeft opmaak toegepast: Lettertype: Vet

maar ook niet normaal DUS????. De omvang van de groep betrokken ouders blijkt daarmee gelukkig beperkt 1800, LIJKT MIJ NIET BEPERKT. Onrechtmatig handelen van Toeslagen is overigens geen wezenlijk kenmerk van de problematiek. Hoewel dat is voorgekomen zijn omvang en gevolgen daarvan volgens de Adviescommissie beperkt geweest. DIT IS ECHT NIET GOED OM ZO TE ZEGGEN, ALS WE WILLEN AANGEVEN DAT HET NIET ALLEEN DOOR DE BELASTINGDIENST IS GEKOMEN, MOETEN WE DAT AANGEVEN, MAAR NIET ZEGGEN DAT HET OVERALL WEL MEEVALT. DAT IS NL, NIET ZO

Een belangrijker onderdeel van het probleem is volgens de Adviescommissie echter dat grote aantallen huishoudens in ernstige en soms blijvende financiële problemen zijn gebracht, door de reguliere werking en handhaving van de regelgeving rondom de Kinderopvangtoeslag en de uitleg die daaraan in uitvoering en rechtspraak is gegeven. Die gevolgen zijn ook niet pas sinds kort zichtbaar geworden en bekend geraakt; dat waren zij volgens de Adviescommissie al vanaf het begin.

Ik deel de conclusies van de Adviescommissie volledig en neem de aanbevelingen over. De betrokken ouders zijn de dupe geworden van een op onderdelen onevenredig hard wettelijk stelsel waarbij duidelijk is geworden dat er ook gevallen zijn waar vervolgens ook nog eens met een institutionele vooringenomenheid de grenzen zijn overschreden. Dat was en is onaanvaardbaar.

A. Compensatie, herziening en correctie

De Adviescommissie is ook nu van mening dat er aanleiding kan zijn gedupeerde ouders te compenseren. Zij komt niet met concrete voorstellen voor compensatie of een andere passende oplossing voor bepaalde groepen. De Adviescommissie acht dat niet mogelijk. Er is nader onderzoek nodig. ZIJ CONCLUDEREN TOCH DAT WE DE OUDERS DIE GETROFFEN ZIJN ALS NOG HET BEDRAG MOETEN GEVEN WAAR ZE RECHT OP HADDEN? DAAR IS TOCH GEEN ONDERZOEK VOOR NODIG?

Zij doet in haar eindrapport wel de volgende aanbevelingen:

Ouders in CAF-zaken vergelijkbaar aan CAF-11

Ten aanzien van de ouders die zijn betrokken in andere CAF-zaken en die op een vergelijkbare, institutioneel vooringenomen wijze zijn behandeld als de ouders die zijn betrokken bij de CAF 11-zaak, meent de Adviescommissie dat eenzelfde compensatieregeling als voor CAF 11 dient te worden getroffen.

De Adviescommissie constateert dat een met CAF 11 vergelijkbare werkwijze van Toeslagen helaas niet uniek was, maar zeker ook niet normaal. DAT STAAT HIERBOVEN AL, NIET HERHALEN. De vaststelling in welke dossiers sprake is geweest van een institutioneel vooringenomen aanpak behoeft nader onderzoek IS DIT LETTERLIJK WAT ZE ZEGGEN. HET KLINKT ALS EEN NIEUWE COMMISSIE EN NIET ALS DAT WE NU AAN DE SLAG KUNNEN MET DE DOSSIERS. DAT LAATSTE IS WEL WAT WE WILLEN. De Adviescommissie heeft een aantal CAF-dossiers geïdentificeerd waar de Belastingdienst *waarschijnlijk* vergelijkbaar of *mogelijk* vergelijkbaar heeft gehandeld als bij CAF 11. De Adviescommissie hanteert hierbij een aantal objectieve criteria. Het betreft:

1. een-collectieve stopzetting zonder een voorafgaande individuele beoordeling die dit rechtvaardigde;
2. het breed uitvragen van bewijsstukken over één of meerdere jaren;
3. gevolgd door een *zero tolerance*-controle;

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

4. het niet nader uitvragen van informatie bij gebleken tekortkoming daarin;
en,
5. het afwijzen of reduceren van de aanspraak op Kinderopvangtoeslag bij de minste of geringste onregelmatigheid in de stukken.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

De Adviescommissie merkt nog op dat het voor de beoordeling van de vergelijkbaarheid niet gaat om de optelsom van deze kenmerken of het afzonderlijk aanwezig zijn daarvan, maar om het in samenhang voorkomen daarvan in een dossier. WAT BETEKENT DAT CONCREET. MOETEN DOSSIERS VOOR COMPENSATIE AAN ALLE KENMERKEN TEGELIJK VOLDOEN?

De Adviescommissie identificeert vervolgens een aantal ouders, die op vergelijkbare wijze als bij CAF 11 slachtoffer zijn geworden van een vooringenomen behandeling. De Adviescommissie stelt vervolgens een specifieke werkwijze voor. De Adviescommissie is van oordeel dat al deze dossiers allen individueel door de Belastingdienst zouden moeten beoordeeld op een mogelijke vooringenomen behandeling. Het gaat dan om een beoordeling van bovenstaande kenmerken, in samenhang bezien.

De conclusie van de Belastingdienst dat in een dossier *geen* sprake is van een vooringenomen behandeling zou altijd moeten worden voorgelegd aan de Commissie van Wijzen. Wanneer het een CAF-zaak betreft waarbij de Belastingdienst volgens de Adviescommissie *mogelijk* op een vergelijkbare wijze als bij CAF 11 heeft gehandeld zou ook een beslissing dat *wel* vooringenomen is gehandeld aan deze Commissie moeten worden voorgelegd.

De Belastingdienst zou ouders waarvan wordt geconcludeerd dat sprake is van een vergelijkbare behandeling als bij CAF 11 actief op de hoogte moeten brengen van het feit dat zij mogelijk voor compensatie in aanmerking kunnen komen. Na een daartoe strekkende aanvraag van de betreffende ouders zou de Belastingdienst de individuele aanspraak op compensatie moeten vaststellen. De ouders moeten actief bij de aanvraag worden ondersteund. De Adviescommissie adviseert nadrukkelijk om niet zonder een daartoe strekkend verzoek van de ouders een beslissing te nemen. DUS: OUDERS MOETEN ZICH ACTIEF MELDEN?

Ouders die niet in een reeds geïdentificeerd CAF-dossier voorkomen maar wel menen op vergelijkbare, institutioneel vooringenomen wijze te zijn behandeld, zouden zichzelf met bewijsstukken moeten kunnen melden. Een afwijzing van een dergelijke melding door de Belastingdienst zou in een reguliere procedure, dus zonder beoordeling door de Commissie van Wijzen, moeten uitmonden in een appellabel besluit WAT IS DAT?. Bij bezwaar wordt advies ingewonnen bij de Bezwaaradviescommissie. Een voorgenomen toewijzing zou wel moeten worden voorgelegd aan de Commissie van Wijzen zodat de grens met de categorie 'niet vooringenomen behandeld' steeds beargumenteerd en doordacht wordt getrokken. WAAROM NIET ZOWEL BIJ AFWIJZING ALS BIJ TOEWIJZING DOOR COMISSIE VAN WIJZEN?

'Stelselmatige of beleidsmatige 'misslagen''

De Adviescommissie is tevens nagegaan of er sprake is van stelselmatige 'misslagen' of onrechtmatig handelen dat reden zou moeten zijn voor compensatie of schadevergoeding. Het gaat dan om de onredelijke hardheid van het toeslagenstelsel en de uitvoering daarvan. De Adviescommissie concludeert dat daarvan alleen sprake is ten aanzien van de hardheid van het stelsel zoals die

uit de recente jurisprudentie van 24 april en 23 oktober 2019 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹ blijkt.

De Adviescommissie ziet binnen het wettelijk kader twee invalshoeken voor het bieden van (financieel) herstel/[reparatie](#). Zij ziet in de eerste plaats de mogelijkheid van herziening van eerdere beschikkingen. Hiertoe zou de reeds bestaande herzieningsbevoegdheid selectief verruimd moeten worden zodat, kort gezegd, deze nieuwe jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ook met terugwerkende kracht op definitieve besluiten kan worden toegepast.

De Adviescommissie beperkt de reikwijdte van dergelijke herzieningen op een tweetal punten. Zo merkt de Adviescommissie op dat de herzieningsbevoegdheid slechts tot vijf jaar terug werkt. Aan die grens zou volgens de Adviescommissie niet getornd moeten worden. De rechtszekerheid vergt dat na verloop van tijd besluiten onaantastbaar moeten worden, ook al zouden ze in de woorden van de Adviescommissie 'nog kunnen worden verbeterd'.

Tevens stelt de Adviescommissie de verruimde herzieningsbevoegdheid uitsluitend zou moeten gelden voor correctiebesluiten waarmee meer dan €10.000 is gemoeid. Hierbij zou wel een hardheidsclausule voor schrijnende gevallen moeten gelden. De Adviescommissie legt hieraan – naast praktische redenen – ten grondslag dat er een bijzonder dringende reden moet zijn om de werking van wetgeving terug te draaien. Deze reden kan volgens de Adviescommissie gelegen zijn in de wanverhouding tussen de bovenmatige omvang van de terugvordering en de beperkte aard en ernst van de onregelmatigheid die daar aanleiding voor gaf. De Adviescommissie sluit vervolgens aan bij het bedrag van €10.000, tweemaal de gemiddelde hoogte van de toegekende kinderopvangtoeslag en de grens voor de persoonlijke betalingsregeling, [zoals die geldt vanaf 2017](#).

Als tweede invalshoek ziet de Adviescommissie mogelijkheden ten aanzien van nog openstaande schulden van oudere jaren (langer dan vijf jaar geleden). Van invordering van deze schulden zou volgens de Adviescommissie geheel of gedeeltelijk kunnen worden afgezien voor zover deze schuld voortvloeit uit vergelijkbare beslissingen als waarvoor herziening mogelijk wordt gemaakt.

De Adviescommissie constateert vervolgens dat er geen verdergaande mogelijkheden zijn om binnen de bestaande wetgeving voor het verleden herstel te bieden. Zij constateert ook dat dit bovenmatig hard kan zijn voor ouders die in een verder verleden dan de afgelopen vijf jaar met vergelijkbare disproportionele beslissingen zijn geconfronteerd. Voor die personen zou volgens de Adviescommissie op grond van een bijzondere wettelijke basis een 'hardheidsregeling' kunnen worden ontworpen. Die zou een aanvullend karakter moeten hebben en ouders moeten betreffen voor wie de werking van de vijfjaarstermijn uitzonderlijk hard uitpakt. Deze ouders zouden geheel of gedeeltelijk terug kunnen krijgen wat zij in het verleden (naar de inzichten van nu blijkt disproportioneel) hebben moeten betalen.

De Adviescommissie meent dat de uitvoering van het voorgaande via een bijzonder herstelloket zou moeten geschieden, dat decentraal in het land bereikbaar is. Ouders zouden hier ondersteund en geholpen moeten worden bij

¹ De uitspraken van 24 april 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1333) en 23 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3535 en ECLI:NL:RVS:2019:3536).

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

het uitzoeken van hun mogelijkheden en het indienen van een verzoek om herziening.

Ik ben van mening dat de Adviescommissie een zorgvuldige route heeft geschetst voor compensatie van slachtoffers van voorgenomen handelen in de met CAF 11-vergelijkbare dossiers. Ik neem de adviezen voor compensatie dan ook volledig over met dien verstande dat ik, zoals hierboven al is opgemerkt, wel de mogelijkheid van vergoeding van de daadwerkelijke schade zal introduceren. HIER AANGEVEN WAAROM WE DAT DOEN, VOOR WELKE GEVALLEN EN HOE WE DAT DOEN (MET EEN COMMISSIE)

Ik ben voorts van mening dat de Adviescommissie een afgewogen advies geeft ten aanzien van ouders die zijn getroffen door de disproportionele uitwerking zoals die in de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak is geïdentificeerd. Ik omarm de aanbevelingen van de Adviescommissie voor herziening van besluiten van de afgelopen vijf jaar en de suggestie voor een hardheidsregeling voor de periode daarvoor dan ook graag.

[afhankelijk van politieke besluitvorming hier een passage over een financiële drempel]

HIER DE JUISTE JURIDISCHE TEKST DIE AANGEEFT DAT WE DONNER OMARMEN, MAAR DAT WE DAT WEL RUIM DOEN. GRENS IS ALLE JAREN TERUG EN VOOR ALLE TERUGVORDERINGEN VAN BOVEN DE 1500 EURO.

Voor alle ouders zijn waarvoor de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 24 april en 23 oktober 2019 relevant zijn, vind ik een correctie-reparatie wenselijk. Zij moeten alsnog kunnen krijgen waar zij met de kennis van nu recht op hebben hadden. Ik zal daarbij uitsluitend in de uitvoering een onderscheid maken tussen de vijfjaarstermijn — hierbij wordt de beschikking herzien — en de periode daarvoor waarbij de hardheidsregeling geldt. Voor de uitkomst maakt de periode geen verschil.

Ik zet hieronder de verschillende regelingen nader uiteen.

Ouders in CAF-zaken vergelijkbaar aan CAF-11

In haar Interim-advies adviseerde de Adviescommissie de volgende oplossing voor ouders die slachtoffer werden van de institutionele voorgenomenheid bij CAF 11. Deze was opgebouwd uit de volgende zes elementen MOETEN WE DIE HIER NOEMEN? LIJKT MIJ WAT TE VER GAAN. BETER ALS BIJLAGE OPNEMEN OF ALLEEN NAAR VERWIJZEN:

- i. Het bedrag dat is gemoeid met het totaal van de correctiebesluiten die zijn genomen naar aanleiding van het CAF 11-onderzoek waardoor aanspraken op kinderopvangtoeslag van de getroffen ouders over 2014, 2013 en 2012 verminderden of tenietgingen;
- ii. Voor zover onder (i) een recht op compensatie wordt vastgesteld, wordt ook een forfaitair bedrag per belanghebbende toegekend voor immateriële schade (stress, ongemak en onzekerheid) van € 500 voor ieder halfjaar dat is verlopen tussen het eerste correctiebesluit in het kader van CAF 11 en het moment dat de aanspraken op kinderopvangtoeslag volledig zijn vergoed of compensatie werd gegeven, met als maximum het bedrag dat wordt uitgekeerd onder (i);
- iii. Een forfaitair bedrag als compensatie voor veronderstelde materiële schade dat bestaat uit 25% van het bedrag genoemd onder (i);

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Met opmerkingen [] In het debat van 4 december 2019 heeft stas toegezegd aan lid Van Kooten-Arissen dat de compensatie geen invloed heeft op de toeslagen en uitkeringen. Dat hebben we bij caf11 ook zo geregeld bij de compensatie. Dat zouden we hier dus ook moeten doen. Goed om daar nog een zin over op te nemen + verwijzing naar toezegging aan kamerlid.

Met opmerkingen [] Tijdens het debat van 4 december 2019 heeft mijn ambtsvoorganger aan het lid Van Kooten-Arissen toegezegd (voetnoot: Kamerstukken II, 31 066, nr. 518) dat de compensatie die ouders zouden ontvangen geen invloed zal hebben op toeslagen en uitkeringen. Voor ouders betrokken bij de CAF 11-zaak is dat bij beleidsbesluit geregeld (voetnoot: nr. 2019-200258, Staatscourant 2019, 66172). Voor overige gedupeerde ouders zal dit aan de hand van de compensatieregeling ook worden geregeld.

PM check []

Met opmerkingen [] De minister heeft aan Van Weyenberg toegezegd in de kabinetsreactie expliciet in te gaan op de groepen waar Donner geen oplossing voor biedt. Lijkt me goed daar nog een zin aan te wijden met als strekking "Zoals toegezegd aan het lid Van Weyenberg ga ik ook in op de groepen waar de Adviescommissie geen oplossing voor biedt. Volgens ons hebben we nu de groepen ouders geholpen die we in beeld hebben, daarnaast de hardheidsclausule voor schrijnende gevallen om de rest op te vangen".

Met opmerkingen [] "Tijdens het debat van 21 januari jl. over de gepresenteerde plannen voor de reorganisatie van de Belastingdienst (voetnoot: Handelingen II 2019/20, nr. 43) heeft de minister van Financiën toegezegd ook in de kabinetsreactie in te gaan op de groepen waar de Adviescommissie geen oplossing voor biedt. Op 7 februari heb ik u laten weten dat ik de Adviescommissie heb gevraagd ook aandacht te besteden aan de groep ouders die geen onderdeel uitmaken van de CAF-brede groep, maar die zich wel gedupeerd voelen. Op die wijze is voor een groot deel al invulling gegeven aan de toezegging. Voor de schrijnende gevallen die op dit moment niet in beeld zijn, wordt een hardheidsclausule geïntroduceerd."

iv. Vergoeding van de in rekening gebrachte invorderingskosten van de na het CAF-onderzoek teruggevorderde kinderopvangtoeslag, voor zover deze kosten niet eerder zijn vergoed;

v. Een vergoeding van de kosten van juridische bijstand conform de reguliere forfaitaire bedragen, voor zover deze kosten niet eerder zijn vergoed;

vi. Op het hierboven berekende bedrag van de compensatie worden in mindering gebracht (1) eventuele bedragen die al zijn toegekend naar aanleiding van bezwaar- en (hoger) beroepsprocedures tegen de correctiebesluiten of de herziening daarvan, en (2) niet ingevorderde toeslagschulden.

De Adviescommissie heeft, zoals hierboven is geschetst, een werkwijze aanbevolen om te beoordelen welke ouders slachtoffer zijn geworden van een voorgenomen behandeling bij een ander CAF-dossier dan CAF 11.

De eerste stap is dat de Belastingdienst alle door de Adviescommissie als *waarschijnlijk* of *mogelijk* vergelijkbaar geïdentificeerde dossiers zal beoordelen. Ouders die op basis van deze beoordeling mogelijk voor compensatie in aanmerking komen zullen door de Belastingdienst worden aangeschreven. Ouders kunnen dan vervolgens zelf aangeven of zij voor deze regeling in aanmerking willen komen. De Adviescommissie merkt ~~niet-onterecht~~ op dat ouders er ook voor moeten kunnen kiezen 'dat oude zaken niet opnieuw worden opgerakeld'.

De Belastingdienst zal vervolgens de aanspraak op compensatie vaststellen op dezelfde wijze als dat thans bij de CAF 11 compensatieregeling plaatsvindt. Dit betekent dat iedere ouder, zoals eerder is toegezegd aan uw Kamer, gelijk behandeld wordt voor de compensatieregeling.

Een voorgenomen besluit dat een dossier niet vergelijkbaar is met CAF 11 zal altijd worden beoordeeld door de Commissie van Wijzen. Wanneer een dossier door de Adviescommissie als *mogelijk* vergelijkbaar is betiteld, zal ook een voorgenomen beslissing dat het dossier wel vergelijkbaar is worden beoordeeld door de Commissie van Wijzen. Dus alle dossiers? Laten we dat dan opschrijven

Ouders die niet door de Belastingdienst worden aangeschreven kunnen zichzelf melden. Ik zal daarvoor een toegankelijke, laagdrempelige voorziening treffen. Ouders dienen daarbij wel zelf documentatie aan te reiken waaruit een voorgenomen behandeling blijkt. WIE ZIJN DAT DAN? ZOUDEN WE DAAR NIET MEER BEGELEIDING MOETEN BIJEN? DIT ZET DE DEUR OPEN VOOR IEDEREEN

Ouders getroffen door de hardheid van het stelsel; herziening en correctie **IN OVERLEG MET DE LANDSADVOCaat DE TERMINOLOGIE CHECKEN**

Zoals ik hierboven opmerkte neem ik de aanbevelingen van de Adviescommissie over om onherroepelijke beschikkingen van de afgelopen vijf jaar te herzien en daarop de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State alsnog toe te passen. Herziening betekent dat de Belastingdienst met de inzichten van nu op verzoek een nieuw besluit zal nemen. Tegen dat nieuwe besluit staat opnieuw bezwaar en beroep open.

Ik neem tevens de suggestie van de Adviescommissie over om voor de periode langer dan vijf jaar geleden, tot de start van het huidige stelsel van toeslagen, een hardheidsregeling te creëren op basis waarvan de correcties op basis van de jurisprudentie ook op onherroepelijke beschikkingen uit deze periode kan worden toegepast. Ik zal ook daarvoor op zo kort mogelijke termijn een wetsvoorstel voorbereiden en indien bij uw Kamer. Daarmee vervalt overigens de noodzaak om voor ouders met een openstaande schuld die het gevolg is van een besluit langer

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

dan vijf jaar geleden een bijzondere voorziening te treffen zoals de Adviescommissie voorstelt. Hiermee is ook het vraagstuk rondom verjaring, zoals aan uw Kamer is toegezegd, geadresseerd. GRAAG HIER DE LANDSADVOCaat NAAR LATEN KIJKEN. DIT LIJKT TE VEEL OP DONNER, EN TE WEINIG OP ONZE AANPAK.

Ik acht het van belang om op te merken dat het onderscheid tussen beide regelingen (herziening en correctie op basis van de hardheidsregeling) niet uitmaakt voor de uitkomst. In beide gevallen krijgt de ouder datgene terug waarop hij of zij naar de huidige inzichten recht heeft.

Ik zal hieronder een aantal voorbeelden schetsen. Deze voorbeelden zijn zeker niet uitputtend maar geven wel een goed beeld van de in aanmerking komende groepen ouders.

1. Ouders waarbij het niet volledig voldoen van de eigen bijdrage heeft geleid tot een nihilstelling in enig jaar. Zij krijgen alsnog een proportioneel deel van de Kinderopvangtoeslag voor het betreffende jaar.

2. Ouders buiten hun schuld om geconfronteerd zijn met een nihilstelling door een bijzondere omstandigheid zoals een malafide kinderopvangorganisatie die niet volledig voor rekening en risico van de ouders mag komen. DIT IS ONDUIDELIJK. Hun terugvordering wordt met terugwerkende kracht verlaagd. Zij krijgen alsnog de kinderopvangtoeslag waarop voor het betreffende jaar een recht bestond

3. Formele tekortkomingen (bijvoorbeeld het ontbreken van noodzakelijke handtekeningen) hebben geleid tot een nihilstelling. Aan alle relevante materiële eisen (zoals genoten kinderopvang en een eigen bijdrage) is wel voldaan. Hun terugvordering wordt met terugwerkende kracht verlaagd. Zij krijgen dus alsnog de kinderopvangtoeslag waarop voor het betreffende jaar een recht bestond.

4. Ouders hebben niet gereageerd op informatieverzoeken om ontbrekende documenten aan te leveren om aan te tonen dat de eigen bijdrage is voldaan en dit heeft geleid tot een nihilstelling. Bij het aanleveren van de noodzakelijke documenten krijgen ouders alsnog de kinderopvangtoeslag waarop voor het betreffende jaar een recht bestond.

[hier wordt nog een schematisch overzicht ingevoegd]

Helaas is het voor de Belastingdienst niet uitvoerbaar om bij alle circa 288.000 MOETEN WE DIT GETAL HIER NOEMEN? LEIDT TOT VERWARRING in het verleden toegekende Kinderopvangtoeslagen waarbij een nihilstelling heeft plaatsgevonden zelf na te gaan of herziening of correctie op basis van de hardheidsregeling zou moeten plaatsvinden. Het is dus onontkoombaar dat ouders zichzelf melden en, waar nodig, de voor de beoordeling benodigde gegevens aandragen.

We maken het voor iedereen die recht heeft op compensatie mogelijk om zich te melden. Ik zal daartoe een laagdrempelige, toegankelijke voorziening treffen. Dit zal zowel digitaal (een internet-loket) als fysiek (balies) zijn. De exacte inrichting van deze loketten ga ik op zo'n kort mogelijke termijn verder uitwerken. Het is daarbij van belang dat we ouders zo goed mogelijk informeren onder welke omstandigheden zij mogelijk voor compensatie, herziening of correctie in aanmerking komen. Hier zullen we in de informatievoorziening naar ouders op ingaan. De crisisorganisatie, waarop ik hieronder nog zelf ingaan, zal daar een centrale rol spelen.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Zoals ik uw Kamer heb toegezegd zal Toeslagen alle betrokken ouders waarvan Toeslagen beschikt over de benodigde gegevens in ieder geval op korte termijn wel een voortgangsbrief met relevante informatie sturen.²

Alhoewel ik denk dat met bovengenoemde regelingen de groep gedupeerde ouders zoveel als mogelijk recht gedaan wordt, is helaas onvermijdelijk dat we ouders zullen moeten teleurstellen. Het is onwaarschijnlijk dat verder terug in de tijd zowel de Belastingdienst als gedupeerde ouders beschikken over de noodzakelijk documenten om een recht op kinderopvangtoeslag te kunnen vaststellen (TOT WELK JAAR BIJ ONS?). Een correctie op basis van de hardheidsregeling is dan niet goed mogelijk. Ik ga in de komende periode bezien in hoeverre nog mogelijkheden bestaan om bijvoorbeeld met een forfaitaire regeling eventuele uitvoeringsproblemen te minimaliseren HOE WE DE UITVOERING KUNNEN VEREENVOUDIGEN OM DAARMEE OUDERS ZO SNEL MOGELIJK TE KUNNEN COMPENSEREN EN DE UITVOERINGSKOSTEN TE BEPERKEN. Een volledig sluitend stelsel zal evenwel vrijwel onmogelijk zijn DAT IS VAAG, WAT BEDOELEN WE HIERMEE?.

Ik merk nog op dat voor bovenstaande regelingen geldt dat nog geen volledige uitvoeringstoets heeft plaatsgevonden HEBBEN WE DAT TOEGEZEGD? GAAN WE DAT NOG DOEN EN OP WELKE TERMIJN DAN?. Er heeft wel op hoofdlijnen een beoordeling van de uitvoerbaarheid plaatsgevonden. Daaruit volgt dat de voorgestelde regelingen uitvoerbaar lijken, zij het met een aanzienlijke intensivering van capaciteit in de Uitvoering en met de kanttekening dat voor oudere jaren mogelijk minder OF GEEN informatie beschikbaar is om het recht om kinderopvangtoeslag volledig vast te stellen. Een volledige uitvoeringstoets vindt de komende week plaats IS DAT HAALBAAR? WEL HIER EEN REELE TERMIJN NOEMEN. Na de uitvoeringstoets zal ik uw Kamer nader informeren over hoe ik van plan ben om de uitvoering van de regeling zo in te richten zodat eventuele uitvoeringsproblemen worden geminimaliseerd.

Werkelijke schade

Ik ben hierboven al ingegaan op de mogelijkheid voor ouders betrokken in de CAF 11-zaak om hun werkelijke schade vergoed te krijgen. Deze mogelijkheid bestaat vanzelfsprekend ook voor overige groepen getroffen ouders die in aanmerking komen voor herziening of een correctie op basis van de hardheidsregeling. HOE DAN? DIT HEBBEN WE NOG NIET EXPLICIT BESPROKEN VOLGENS MIJ. GRAAG OVERLEG HIEROVER MET JULIEN/ROB

B. Praktische rechtsbescherming

Als gezegd heeft de Adviescommissie eveneens onderzocht hoe het in algemene zin met de praktische rechtsbescherming van de toeslaggerechtigden is gesteld.

De Adviescommissie concludeert in de eerste plaats dat de penibele rechtspositie van toeslaggerechtigden niet zozeer werd bepaald door de mogelijkheid om genomen besluiten te doen toetsen (de rechtsbescherming) maar door de werking van de geldende regels zelf (het wettelijk stelsel). De uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State hebben twee oorzaken van de soms schrijnende werking van de regelgeving – het gebrek aan proportionaliteit tussen een eventuele tekortkoming in de verplichting en de gevolgen voor de aanspraak en de onmogelijkheid tot matiging bij de terugvordering van een onverschuldigde uitbetaalde toeslag – weggenomen. Door

² Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 596

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

deze wijzigingen vervalt volgens de Adviescommissie een belangrijk deel van de druk om overijlt tot wijziging van het wettelijk stelsel over te gaan.

De Adviescommissie stelt vervolgens dat langs drie invalshoeken het risico voor ouders verder kan worden beperkt, te weten:

- door sneller tot vaststelling van de aanspraak op een toeslag te komen;
- door een meer evenwichtige risicoverdeling op het punt van informatievergaring; en,
- door sneller te reageren bij signalen die wijzen op een discrepantie tussen de hoogte van de verstrekte voorschotten en de werkelijk genoten kinderopvang.

Verbetering van de praktische rechtsbescherming van toeslaggerechtigden vergt volgens de Adviescommissie geen nieuwe procedures en aparte voorzieningen, maar vooral een uitvoering gericht op ondersteuning volgens het beginsel: hoe hoger de toeslag, des te groter de verantwoordelijkheid van het bestuur om hoge terugvordering te voorkomen.

Ik deel het oordeel van de Adviescommissie volledig. Ik ga hieronder nader in op de wettelijke en praktische maatregelen die ik voornemens ben te treffen om hoge terugvorderingen in de toekomst zoveel als mogelijk te voorkomen. DOE DAT GELIJK AANSLUITEND AAN DEZE TEKST, MAAR IK ZOU DAT WEL OP EEN ANDERE PLEK IN DE BRIEF DOEN. HIER KOMEN DAN OOK DE MAATREGELEN VAN LIJKT MIJ.

3. Aanvullende maatregelen voor gedupeerde ouders

ONDER DEZE KOP:

- ONZE ORGANISATORISCHE VERANDERINGEN OM MENSEN TE HELPEN: TELEFOON, LOKET, CASE MANAGER, ETC.
- SAMENWERKING MET GEMEENTEN IN HET KADER VAN AANVULLENDE PROBLEMEN WAARMEE WE OUDERS WILLEN HELPEN

Crisisorganisatie DEZE ONDER HET VOLGENDE BLOK.

In de brief van 27 februari is aangegeven dat een crisisorganisatie van start is gegaan. Het doel van deze organisatie is om voor alle getroffen ouders een zorgvuldig en snel herstel mogelijk te maken. Zoals al in die brief is aangekondigd heeft deze crisisorganisatie de volgende taken:

- het informeren van de ouders via bijeenkomsten en persoonlijke dienstverlening op een open en transparante wijze;
- het bevorderen van ondersteuning van ouders bij een mogelijke samenloop van problemen, bijvoorbeeld ten aanzien van de schuldsanering.
- het inrichten van een mensgericht loket (digitaal, telefonisch en fysiek) waar ouders zich kunnen melden en terecht kunnen met hun vragen;
- het opstellen van uitvoeringsregelingen en beleid om te komen tot de compensatie of financiële vergoedingen aan ouders;

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,45 cm

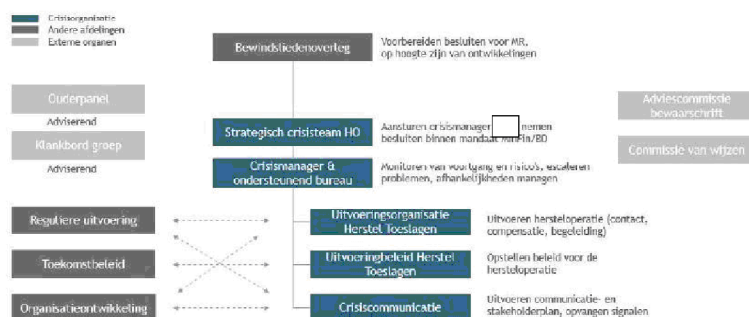
heeft opmaak toegepast: Lettertype: Vet, Tekstkleur: Auto

- het zo snel mogelijk vaststellen en op de juiste manier uitkeren van de compensatie of financiële vergoedingen;

Het uitgangspunt hierbij is een snelle en zorgvuldige dienstverlening en communicatie richting de ouders.

Inmiddels heeft de crisisorganisatie belangrijke stappen gezet ten aanzien van de inbedding binnen het ministerie van Financiën en de Belastingdienst/Toeslagen. De crisisorganisatie ziet er als volgt uit. DEZE PLAAT AANPASSEN. HIJ IS NIET DUIDELIJK MET DE BLOKKEN NAAR REGULIERE UITVOERING, TOEKOMST BELEID EN ORGANISATIE ONTWIKKELING. IK ZOU DIE ERUIT HALEN. OOK DE NAMEN VAN DE ADVIESCOMMISSIE BEZWAARSCHRIFT KLOPT VOLGENS MIJ ZO NIET. GRAAG EVEN OVERLEG!

Voorstel voor organisatie structuur - Hersteloperatie

De crisisorganisatie laat zich adviseren door een ouderpanel bestaande uit vertegenwoordigers van gedupeerde ouders en gedupeerde kinderen, en door een klankbordgroep bestaande uit experts op het gebied van de kinderopvangtoeslag zoals relevante brancheverenigingen en maatschappelijke organisaties BREDER OMSCHRIJVEN. Inmiddels is de klankbordgroep samengesteld DAT IS NIET WAAR, deze zal met ingang van 16 maart 1 APRIL actief zijn. Voor de bemensing van het ouderpanel zijn ouders benaderd met de vraag of zij in dit panel zitting willen nemen. OOK NIET WAAR VOLGENS MIJ

Ondersteuning vijsamen met gemeenten

Een financiële tegemoetkoming voor ouders zal het leed nooit volledig kunnen wegnemen. De uitvoering van de Kinderopvangtoeslag heeft echter niet alleen financieel grote gevolgen gehad voor betrokken ouders. De gebeurtenissen hebben de levens van sommige ouders en hun kinderen ernstig ontregeld. De uitkering van compensatie zie ik dan ook als één onderdeel van een ruimer ondersteuningstraject. Ik wil dit traject zo mensgericht mogelijk organiseren. Ouders worden ondersteund door een persoonlijk aanspreekpunt DAT IS EEN PERSOON! vanuit de belastingdienst en waar mogelijk en gewenst worden ouders met ondersteuning van de betrokken gemeente begeleid naar professionele hulp OP HET GEBIED VAN: WERK, HUISVESTING, GEZONDHEID.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

SCHULDHULPVERLENING, SCHOLING, ETC. We zijn hierin ruimhartig en bieden ook niet-financiële ondersteuning als ouders die zich bij de Belastingdienst melden en uiteindelijk toch geen aanspraak blijken te hebben op compensatie, herziening of correctie. OVER DIT LAATSTE GRAAG OVERLEG. DAT KAN ONBEHEERSBAAR WORDEN.

Om ouders zo goed mogelijk te kunnen bijstaan wanneer zij professionele hulp wensen ben ik in gesprek met een aantal gemeenten om te ontdekken of zij de Belastingdienst kunnen helpen met de expertise en ervaring die daar bestaat. WEL AANGEVEN DAT EEN AANTAL GEMEENTEN DIE HULP HEEFT TOEGEZEGD. Het doel is om ouders die zich bij de Belastingdienst hebben gemeld zo goed als mogelijk te verwijzen naar relevante instanties bij de gemeenten en ervoor te zorgen dat zij daar een 'warm welkom' krijgen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om problemen die de Belastingdienst mede heeft veroorzaakt naar gemeenten te schuiven, tegelijkertijd zou het zonde zijn om geen gebruik te maken van alle kennis en ervaring die daar bestaat. DEZE TEKST SLUIT NIET AAN OP WAT WIJ MET DE GEMEENTEN HEBBEN BESPROKEN. AANPASSEN!!!!

Pauzeknop dwanginvordering

Voor de volgende groepen ouders is de dwanginvordering van toeslagschulden stopgezet ("pauzeknop"):

- (1) de ouders betrokken in de CAF 11 zaak³
- (2) de ouders betrokken in de overige CAF-zaken⁴
- (3) ouders met een toeslagschuld en de kwalificatie opzet/grove schuld⁵
- (4) ouders met een problematische kinderopvangtoeslagschuld die in een vergelijkbare situatie verkeren als de CAF-ouders⁶.

In de praktijk zijn niet alleen dwanginvorderingsmaatregelen zoals dwangverrekeningen en loonbeslagen opgeschort, maar zijn ook betalingsregelingen gepauzeerd. De pauzeknop geldt bovendien niet alleen voor alle soorten toeslagschulden van de betrokkenen, maar in beginsel ook voor al hun belastingsschulden.

In de brief van 4 februari jl. is toegezegd om uw Kamer te informeren over de eventuele voortzetting van de "pauzeknop". Een deel van deze "pauzeknop"-ouders komt naar verwachting in aanmerking voor compensatie, herziening of correctie op basis van de hardheidsregeling, voor een ander deel geldt dat de openstaande schuld alsnog voldaan moet worden. EN WAT BETEKENT DAT DAN CONCREET?????

4. De toekomst van het toeslagenstelsel en de Belastingdienst/Toeslagen.

HIER TERUGVERWIJZEN NAAR DE 27 FEBRUARI BRIEF WAARIN WE AANGEVEN DAT WE IN DEZE BRIEF DE ULTRA KORTE TERMIJN VERBETERINGEN VAN HET STELSEL OPNEMEN. DIE STAAN HIERONDER (GAAT NOG TEKST VOOR AANLEVEREN) EN VERVOLGENS DAT WE IN MAART KOMEN MET DE REACTIE OP IBO TOESLAGEN 1 EN 2.

³ Schriftelijke toezegging van 11 juni 2019, Kamerstukken II, 2018/2019, 31 066, nr. 490.

⁴ Mondelinge toezegging van 4 november 2019, bevestigd in de Kamerbrief van 8 november 2019, Kamerstukken II 2019/2020, 35 302, nr. 26.

⁵ Mondelinge toezegging van 4 november 2019, bevestigd in de Kamerbrief van 8 november 2019, Kamerstukken II 2019/2020, 35 302, nr. 26.

⁶ Schriftelijke toezegging van 4 februari 2019, Kamerstukken II 2019/2020, 31066, nr. 596.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Met opmerkingen Dit betekent dus
eigenlijk wel dat we concreter moeten worden.

Aanpassingen in het stelsel

In lijn met de motie Lodders c.s.⁷ wordt wetgeving voorbereid om verbeteringen en alternatieven door te voeren op weg naar een beter en menselijker systeem. Daarvoor is de voorbereiding van een aantal wettelijke maatregelen gestart om de menselijke maat meer terug te brengen in het toeslagensysteem.

Allereerst streef ik ernaar om in overleg met de betrokken bewindspersonen een hardheidsclausule in te voeren. Hiermee zou het wettelijk mogelijk gemaakt kunnen worden om oplossingen te bieden aan de (ernstige) onbillijkheden van overwegende aard die volgen uit het toeslagensysteem en die niet opgelost kunnen worden binnen de discretionaire ruimte die de wet biedt aan de Belastingdienst/Toeslagen.

Een aantal maatregelen worden onderzocht om op te nemen in de Awir om de door het lid Omtzigt genoemde praktische rechtsbescherming van toeslaggerechtigden nader wettelijk te verankeren. Ook in de invordering wordt een aantal maatregelen getroffen waardoor burgers minder hard worden geraakt, zoals de in deze brief beschreven breder toegankelijke persoonlijke betalingsregeling en een onderzoek naar een kwijtscheldingsbepaling van toeslagsschulden. Om schrijnende gevallen aan te pakken als gevolg van het partnerbegrip zoek ik mede naar aanleiding van het rapport 'Toeslagpartner tegen wil en dank' van Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden samen met de andere bewindspersonen naar passende oplossingen.

Verder worden wettelijke mogelijkheden onderzocht om burgers te beschermen tegen malafide partijen. Deze wettelijke mogelijkheden stellen de Belastingdienst/Toeslagen beter in staat om echte fraudegevallen te detecteren en die malafide partijen aansprakelijk te stellen.

Ten slotte bestaat het voornemen om in samenspraak met de staatssecretaris van SZW in de Awir en de Wet op de Kinderopvang uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) te codificeren. Hiermee wordt wettelijk vastgelegd om – zoals nu ook al mogelijk is – het recht op kinderopvangtoeslag proportioneel vast te stellen en de terugvordering van toeslagen in bijzondere omstandigheden te matigen.

In de brief van 27 februari jl. aan uw Kamer over de aanpak van de problemen bij Belastingdienst, Douane en Toeslagen is daarnaast gewezen op het belang, dat in de lopende uitvoering van de toeslagenregelingen geen nieuwe problemen ontstaan, achterstanden worden weggewerkt en op de noodzaak om ook fundamenteeler naar het stelsel van toeslagen te kijken. Met name in het IBO Toeslagen worden hiervoor verschillende opties geschetst. Binnen enkele weken ontvangt uw Kamer een reactie van het kabinet op de aanbevelingen in het IBO Toeslagen. Een kernpunt daarbij is het verzoek van uw Kamer in de unaniem aangenomen motie Bruins/Van Weyenberg⁸ om varianten te onderzoeken ter vervanging van het huidige stelsel dat zicht biedt op een toekomstig beter en menselijker systeem. In de kabinetsreactie op het Interdepartementale Beleidsonderzoek naar toeslagen zullen we benoemen welke stappen worden gezet en waar nader onderzoek nodig is naar een nieuw stelsel.

⁷ Kamerstukken 31066 nr. 582

⁸ Kamerstukken 31066 nr. 558

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Herziening beleid Opzet/grove schuld.

Als er sprake is van opzet/grove schuld (OGS) met betrekking tot het ontstaan van de toeslagschuld dan komt de toeslaggerechtigde op grond van het huidige beleid niet voor een persoonlijke betalingsregeling, waarbij rekening wordt gehouden met de betalingscapaciteit, in aanmerking. Er is dan ook geen sprake van de het afzien van verdere inning van restschuld. De OGS-kwalificatie is toegekend aan mensen waarover werd geoordeeld dat zij misbruik hebben gemaakt van toeslagen (opzet) of ernstig tekort zijn geschoten in het nakomen van hun verplichtingen (grove schuld). In antwoord op een eerdere vraag van het lid Leijten⁹ merk ik op dat aan totaal tussen de 25.000 en 35.000 mensen de kwalificatie OGS is toegekend.

Inmiddels is duidelijk geworden dat het OGS-criterium disproportionele gevolgen heeft gehad. Om die reden heb ik besloten het OGS-criterium in de huidige vorm af te schaffen. Iedereen met een toeslagschuld heeft onder het nieuwe beleid het recht op een persoonlijke betalingsregeling op basis van betalingscapaciteit van 2 jaar gevolgd door het afzien van inning van de restschuld. Evidente gevallen waarin sprake is van misbruik of oneigenlijk gebruik van toeslagen worden voortaan uitsluitend aangepakt via het opleggen van een (vergrijp)boete of strafrechtelijke vervolging. Om te voorkomen dat misbruik loont wil ik hierop in de toekomst meer capaciteit inzetten dan tot nu toe het geval is.

Gelet op de gevolgen van de OGS-kwalificatie pas ik het nieuwe beleid ook toe op de circa 8500 mensen die nu een toeslagschuld hebben en wegens de kwalificatie OGS eerder niet in aanmerking kwamen voor een persoonlijke betalingsregeling. Zij krijgen nu dus wel de gelegenheid een dergelijke regeling te treffen. Zij krijgen daarbij 2 jaar de tijd om hun resterende toeslagschuld af te lossen, rekening houdend met hun betalingscapaciteit en na 2 jaar volgt materiële kwijtschelding. De Belastingdienst zal deze mensen actief benaderen.

De Adviescommissie heeft in haar rapport ook gewezen op het feit dat een substantieel deel van de €443 miljoen aan openstaande toeslagschulden, schulden betreft ten aanzien waarvan geen actieve invordering plaatsvindt bij gebrek aan verhaalsmogelijkheden. Ik zal in de komende periode bezien in hoeverre er aanleiding is om breder dan OGS iets te doen aan deze uitstaande schulden.

Cultuur en leiderschap Toeslagen

In de brief over de "Aanpak problemen Belastingdienst, Douane en Toeslagen" die ik uw Kamer op 27 februari jl. samen met de staatsecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst heb gestuurd, schetsen we een toekomstbeeld van de cultuur van de Belastingdienst en daarbinnen Toeslagen dat ons voor ogen staat. Een cultuur die bijdraagt aan een verandering van de dienstverlening en een fundamenteel andere omgang met burgers.

Kernbegrippen daarin zijn:

- Rechtstatelijkheid
- Een open cultuur naar binnen en in relatie met de buitenwereld;
- Een scherpe antenne voor de behoeften en wensen van de burgers als "klanten" en voor de ontwikkelingen in de maatschappij;
- Een veilige cultuur waarin kritiek en tegenspraak beschouwd worden als positief, dilemma's gedeeld worden en signalen van de werkvloer

⁹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, Aanhangsel nr. 1568

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

- over de tekortkomingen in werkwijze, dienstverlening en de regeling opgepikt worden;
Oog voor de menselijk maat en betrouwbaar.

Dat is, afgezet tegen de huidige situatie, een grote ambitie die vraagt om een goed doordachte en stapsgewijze aanpak die gedurende een aantal jaren veel aandacht zal vragen. Het is ook belangrijk om daarmee snel te starten.

In de eerste fase willen we lessen trekken uit wat er mis is gegaan in termen van de omgang met ouders, de institutionele vooringenomenheid en de menselijke maat. Dat doen we in gesprekken met ouders, vertegenwoordigers van de kinderopvangbranche en alle schakels in de keten van uitvoering en beleid: medewerkers en leidinggevendenden bij Toeslagen en de Belastingdienst, directeurs en de leiding van de Belastingdienst, maar ook van de departementen waar het beleid gemaakt is. Het is belangrijk om de gesprekken over de "de lessen" met en in ieder van deze groepen grondig te voeren en vervolgens ook met elkaar te verbinden. Een aanpak daarvoor wordt nu uitgewerkt. Zoals ook toegezegd in de brief van 27 februari jl. wordt uw Kamer over de concrete uitwerking geïnformeerd.

Het overleg met de ondernemingsraad van Toeslagen??? over de invulling van zo'n aanpak is op 3 maart gestart en wordt de komende weken vervolgd. Ik wil op korte termijn ook beslissingen nemen over de fasegewijze aanpak van het totale proces. In het Algemeen Overleg van 25 maart a.s. zal ik uw Kamer informeren over de stand van zaken. WILLEN AANGEVEN DAT WE DAN OOK DE 2ND OPINION HEBBEN AFGEROND???? CHECK BIJ CARLIJN

Fraudeaanpak Toeslagen DIT STUK IS ONVOLDOENDE. WE MOETEN HIER ANTWOORD GEVEN OP DE VRAAG WANNEER HET NIEUWE FRAUDE BELEID DAT IS TOEGEZEGD ER KOMT EN WAT WIJ ONDERTUSSEN DOEN EN MET WELKE INSTRUMENTEN. DE ONDERSTAANDE TEKST LEIDT VOORAL TOT VRAGEN EN KOMT VOORAL OVER ALS GEDRAG WAT WE NIET MEER WILLEN. GRAAG AANPASSEN!

De fraudeaanpak toeslagen is primair preventief gericht. Door op zoveel mogelijk plaatsen zowel in de interne als externe keten compliant gedrag af te dwingen, wordt het moeilijk gemaakt bewust misbruik te maken van toeslagen.

De focus bij de aanpak van fraude met toeslagen ligt bij het in georganiseerd verband samenspannen van aanvragers en facilitators, die daarbij misbruik maken van gegevens uit het Landelijk register Kinderopvangcentra en Peuterspeelzalen (LRKP).

Het Fraudeteam van Toeslagen kent een meldpunt voor interne en externe signalen over vermoedens van fraude. Na een eerste beoordeling van deze signalen wordt iets meer dan 10 % opgevolgd WIE MAAKT DE BEOORDELING EN OP BASIS WAARVAN? en tot voor kort vastgelegd in FSV EN NU DAN? Van de op te volgen signalen wordt eerst het recht op toeslag getoetst en daarna, bij geen of afwijkend recht, de eventuele opzet bij de onjuiste aanvraag bepaald. In het geval van opzet volgt ofwel een bestuurlijke boete, ofwel een strafrechtelijk onderzoek. Bij opzet worden betrokkenen tevens op een lijst voor handmatige behandeling geplaatst. Dit betekent dat eventuele vervolgaanvragen of definitieve toekenningen van toeslagen handmatig beoordeeld worden, in plaats van

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Met opmerkingen [] Eigenlijk hebben we in de brief van 27 februari toegezegd dat we de TK concreet zouden informeren over de invulling hiervan in deze kabinetsreactie. Daarom maar zo neergezet.

Met opmerkingen [] Kamerstuknummer nog niet bekend bij TK (TK loopt erg achter met de toekenning van de kst-nummers)

Met opmerkingen [] In het debat van 4 december 2019 is toegezegd de TK zsm te informeren over het nieuwe beleid waar de uitspraak van de RvS van 23 oktober om vraagt. Deels is dat gedaan door het proportionele beleidsbesluit. Het deel van de uitspraak over de invordering moet nog worden omgezet in beleid en dit is daar een invulling van. Daarom de verwijzing.

Met opmerkingen [] Check [] - ik weet niet hoe die uitspraak te maken heeft met fraudeaanpak

geautomatiseerd toegekend. EN IS DIT ALLEMAAL CONFORM DE AVG? MAG WAT WE HIER DOEN? EN HOE BEWAKEN WE DAT? EN HOE VOORKOMEN WE DAT ER GEEN ONTERECHE AFWIJZIGINGEN OF BOETES ZIJN? EN NATUURLIJK OOK OMGEKEERD: VOORKOMEN WE NU FRAUDE OP EEN EFFECTIEVE MANIER? WELKE CIJFERS HOREN DAARBIJ?

5. Het rapport van de Auditdienst Rijk

De ADR heeft het onderzoek afgerond naar de vergelijkbaarheid van Toeslaggerelateerde CAF-zaken met de CAF-11 zaak.

De ADR heeft in overleg met de Adviescommissie een aantal vergelijkbaarheidscriteria onderzocht. Voor de diverse CAF-zaken zijn die criteria in beeld gebracht in aantallen burgers en percentages per zaak.

De aantallen burgers die genoemd worden.

Zowel de Adviescommissie als de ADR noemen in hun rapport aantallen van burgers die mogelijk geraakt zijn door een met CAF-11 vergelijkbare werkwijze.

Hierbij worden verschillende aantallen genoemd.

De ADR noemt aantallen burgers in relatie tot de afzonderlijke door de ADR gehanteerde vergelijkbaarheidscriteria. Zo zijn er volgens de ADR van bij alle toeslaggerelateerde CAF zaken 1291 burgers betrokken waarbij sprake was van stoppen van de toeslag voordat onderzoek was gedaan.

De Adviescommissie noemt een getal van ongeveer 1800 burgers die gerelateerd zijn aan CAF-zaken die waarschijnlijk of mogelijk te vergelijken zijn met CAF-11. De Adviescommissie komt tot dit getal door de som van alle burgers die betrokken waren bij CAF-zaken die relatief hoog 'scoren' op meerdere vergelijkbaarheidscriteria.

Uit de door zowel de ADR als door de Adviescommissie geadviseerde individuele beoordeling zal uiteindelijk blijken hoeveel burgers daadwerkelijk ~~de~~ dupegetroffen zijn geworden van een handelswijze die vergelijkbaar is met de handelswijze bij CAF-11

De ADR acht de volgende vergelijkbaarheidscriteria het van belang:

1. het stopzetten van toeslagen voordat onderzoek bij de burger was gedaan;
2. het overschrijden van beslistermijnen inzake ingediende bezwaarschriften;
3. de intensieve uitvraag van bewijsstukken;
4. de onduidelijkheid over ontbrekende bewijsstukken; en,
5. het ontbreken van de mogelijkheid voor een persoonlijke betalingsregeling (kwalificatie 'opzet/grove schuld').

Het onderzoek van de ADR schetst een genuanceerd HOEZO GENUANCEERD? beeld van de uitvoeringspraktijk rond CAF-zaken:

Van de 9631 bij CAF-zaken betrokken burgers is bij 1291 burgers een toeslag gestopt voordat onderzoek is gedaan,

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

Bij 1644 van de 9631 gevallen is de bezwaartermijn overschreden.

Bij 1 van de 263 burgers die in een steekproef zijn onderzocht was sprake van onduidelijkheid in de vraagstelling in de balie-/vraagbrief. Indien betrokken burgers niet of onvoldoende bewijsmateriaal aanleverden werd in 2014 geen rappelbrief verstuurd en werd danook geen gelegenheid geboden alsnog het bewijs aan te vullen, anders dan via bezwaar. Vanaf november 2015 werd er wel gerappelleerd. Vanaf medio 2016 werd in de rappelbrief specifiek aangegeven welke bewijsstukken nog ontbraken.

De ADR heeft aandacht besteed aan de toepassing Opzet/Grove schuld. De ADR heeft niet onderzocht in hoeverre de kwalificatie O/GS terecht of ten onrechte is gegeven. In 602 van de 9631 gevallen is de kwalificatie Opzet/Grove schuld toegekend.

In 70 van de 72 a-select gekozen gevallen was spraken van een andere behandelaar van het bezwaarschrift dan degene die in eerste instantie het besluit heeft genomen.

Uit bovenstaande blijkt dat de aantallen/percentages niet alleen verschillen per criterium maar ook voor de onderscheiden criteria bij de diverse CAF-zaken verschillen. Het beeld is – zoals ook de Adviescommissie concludeert – dat de werkwijze zoals bij CAF-11 noch uniek was noch normaal. De ADR rapport laat zien dat in een beperkt aantal CAF-zaken er vergelijkbaar is gehandeld als bij CAF-11.

Verder merkt de ADR op dat verschillende oorzaken ten grondslag liggen aan het stopzetten van de toeslag nadat onderzoek was gedaan. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren omdat een ouder zelf aan Toeslagen liet weten dat de kinderopvang was gestopt. Daarom is het volgens de ADR voor de berekening van compensatiebetalingen REPARATIE betalingen nodig om de situatie per individuele burger in kaart te brengen en te beoordelen.

Ik onderschrijft daarom de bevinding dat het voor de berekening van compensatie noodzakelijk is om dossiers individueel te beoordelen.

Informatie op onderdelen niet betrouwbaar

De ADR stelt vast dat ontvangen informatie op onderdelen onjuist en/of onvolledig is en dat de informatiehuishouding bij Toeslagen op onderdelen derhalve niet op orde is.

De bevinding van de ADR over de onjuistheid ziet op het CAF-bestand op persoonsniveau. Voor aanvang van het onderzoek van de ADR is de juistheid van de in het CAF-bestand opgenomen gegevens van burgers door de ADR beoordeeld. De ADR concludeert dat Toeslagen de CAF-zaken zodanig in beeld heeft gebracht dat herbeoordeling kan plaatsvinden. De geconstateerde onjuistheid bevond zich binnen de door de ADR gehanteerde tolerantiegrens. De ADR plaatst daarbij de kanttekening dat bij aanvullende controles onjuistheden in het CAF-bestand zijn geconstateerd. DUS???

De bevonden onvolledigheid van het CAF-bestand betreft de vullingsgraad van handmatig te vullen velden; de geautomatiseerd te vullen velden zijn 100% gevuld. Deze onvolledigheid is terug te voeren op een gebrek aan capaciteit. Gezien de gebruikte categorisering in het rapport AUT-2voldedige naam noemen zal een volledige vulling van het CAF-bestand alsnog moeten plaatsvinden zodat iedere individuele zaak goed beoordeeld kan worden voor eventuele compensatie.

Het op de hoogte zijn van de ambtelijke en politieke top - tijdslijn

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

De ADR geeft inzicht in de vraag wanneer de ambtelijke en politieke top geïnformeerd was. Ook hierbij onderscheidt de ADR verschillende aspecten:

Als het gaat over het stopzetten van toeslagen voordat onderzoek gedaan werd was de ambtelijke top in ieder geval in september 2013 op de hoogte. Het MT Fraude ontving de verslagen van het CAF-team waarin hier melding van werd gemaakt. Voor de politieke top gold dit in ieder geval in 2017, na het verschijnen van het rapport van de nationale ombudsman.

Het overschrijden van de beslistermijnen bij het behandelen van toeslagen was voor zowel de ambtelijke als de politieke top bekend in 2012. Het was een regelmatig terugkerend punt [waar en hoe?](#).

De intensieve uitvraag van bewijsstukken werd in mei 2013 besproken [MET WIE?](#). In het licht van een meer stringente fraudeaanpak werd deze maatregel geïntroduceerd.

In februari 2014 was de politieke en ambtelijke top geïnformeerd over de onduidelijkheid bij burgers over ontbrekende bewijsstukken. Een rapport van de Nationale ombudsman is hier aanleiding voor.

Het ontbreken van de mogelijkheid tot proportioneel terugvorderen bij het niet betalen van de eigen bijdrage werd in oktober 2012 onder de aandacht gebracht van de ambtelijke en politieke top ([TOCH ALLEEN AMBTELIJK?](#)). De gevolgen van de [] zorgden hiervoor. In 2014 komt dit opnieuw aan de orde en wordt de staatssecretaris van ~~Financien~~[Financiën](#) geïnformeerd dat ambtenaren van Financiën en ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werken aan een oplossingsrichting. In 2019 benoemt de Adviescommissie uitvoering toeslagen dat er sprake was van een 'zero-tolerance-aanpak' in de beoordeling van bewijs. [Hier ontbreekt 2016, wat nu naar boven is gekomen in het FTM onderzoek.](#)

In mei 2019 geven ouders in gesprekken met de toenmalig staatssecretaris en de [] Toeslagen aan dat ze geen mogelijkheid hadden een betalingsregeling te treffen.

In 2017 werd met het verschijnen van het rapport 'Geen powerplay maar fairplay' het totaalbeeld duidelijk van de gevolgen van al deze aspecten voor de ouders van CAF-11.

Nationaliteit

De ADR constateert dat [\(wachten op definitieve tekst ADR\)](#)

De ADR geeft aan dat in 100 van de 149 CAF zaken sprake is geweest van een zoekopdracht waarbij 1^e en 2^e nationaliteit werd opgevraagd. De ADR heeft geen aanwijzingen gevonden op grond waarvan geconcludeerd kan worden dat deze informatie een doorslaggevende rol heeft gespeeld [bij de beoordeling van zaken????](#)

Overigens doet de Autoriteit Persoonsgegevens op dit moment een onderzoek of de Belastingdienst (bijzondere) persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijken mogelijk onrechtmatig [heeft](#) verwerkt. Meer specifiek richt het onderzoek zich op het verwerken van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het Toeslagen Verstrekkingen Systeem en/of in het kader van controle op de toeslagen voor kinderopvang. Daarnaast onderzoekt de Autoriteit Persoonsgegevens of de Belastingdienst geautomatiseerde besluitvorming en/of profilering gebaseerd op bijzondere categorieën van persoonsgegevens - meer

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

specifiek de tweede nationaliteit - mogelijk in strijd met de AVG toepast of heeft toegepast in het kader van controle op de toeslagen voor kinderopvang.

6. Zwartboek van de SP

Ik dank de ouders die door middel van het zwartboek hun vaak indringende verhaal hebben willen delen. Daarbij wil ik ook de leden van de SP-fractie bedanken die deze verhalen hebben verzameld en gebundeld. De meldingen van ouders die zich bij de SP hebben gemeld (hierna: melders) onderstrepen het beeld van de Adviescommissie dat ouders in de knel zijn gekomen door strenge wet- en regelgeving en strikte uitvoering daarvan. De aanbevelingen sluiten op diverse onderdelen goed aan bij de maatregelen die ik heb aangekondigd.

De signalen in het zwartboek geven een indringend beeld van de problemen waar een groot aantal ouders mee is geconfronteerd. Volgens de wet is de vraagouder verantwoordelijk voor de aanvraag van kinderopvangtoeslag. Wanneer achteraf blijkt dat de feitelijke situatie niet overeenkomt met wat is opgegeven in de aanvraag, kan dat leiden tot terugvorderingen of nabetalingen. Relatief kleine fouten kunnen hierbij grote consequenties hebben. Veel melders werden zich pas bewust dat iets was misgegaan nadat zij werden geconfronteerd met een terugvordering. Zij werden echter niet in staat gesteld deze fouten te herstellen. Ouders die bijvoorbeeld (een deel van) de eigen bijdrage niet hadden betaald, konden dit niet meer rechtzetten. Zij moesten het hele voorschot terugbetalen, met vaak jarenlange financiële problemen tot gevolg. Juist ouders die vanwege een laag inkomen relatief hoge voorschotten ontvangen werden hier hard door geraakt. Zij voelen zich door de overheid in de steek gelaten.

Uit het zwartboek blijkt ook dat de casussen divers en vaak complex zijn. Het is daardoor niet altijd goed mogelijk op basis van uitsluitend een melding vast te stellen wat zich in individuele situaties heeft afgespeeld. Daarom, maar ook omwille van de privacy, kan ik hier niet ingaan op individuele gevallen. Ik heb de Belastingdienst gevraagd de individuele situaties van de melders zo goed mogelijk te onderzoeken. Dit geldt ook voor meldingen die na publicatie van het zwartboek zijn binnengekomen bij het meldpunt van de SP. Hiervoor is het noodzakelijk de contactgegevens van de melders te gebruiken, mits zij daarvoor toestemming hebben gegeven aan de SP. [DIT IS TE VAAG. WE MOETEN AANGEVEN HOE DEZE OUDERS, CONCREET DOOR ONS ZULLEN WORDEN BEHANDELD. MOETEN ZE ZICH NOG EEN KEER MELDEN, OF GAAN WE NU MET HUN INFO EN ONZE VOORSTELLEN AAN DE SLAG. MIJ LIJKT DAT LAATSTE!](#)

7. Financiële gevolgen

De in deze brief aangekondigde compensatieregelingen en aanvullende maatregelen hebben financiële consequenties. Dit betreft zowel uit te keren compensatie, herziening en correctie op basis van de hardheidsregeling (circa €400 miljoen) als uitvoeringskosten. De hiervoor benodigde middelen zullen bij Voorjaarsnota in de begroting worden verwerkt. [DIT MET MEER DETAIL AANGEVEN. ZIE OOK STUK BWQ.](#)

8. Slotsom

Ik heb eerder gezegd dat er mij alles aan gelegen is om ouders die gedupeerd zijn ruimhartig te compenseren, de menselijke maat terug te brengen in het

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781

wettelijk-toeslagen stelsel en de uitvoering daarvan, en het vertrouwen in de Belastingdienst te herstellen. Ik begrijp ook dat voor een dergelijk herstel van vertrouwen nog een lange weg te gaan is. De uitvoering van de aanbevelingen van de Adviescommissie en de overige maatregelen die ik in deze brief heb aangekondigd zijn daarbij-hierbij het begin. Een voortvarende uitvoering van deze maatregelen is daarbij de eerste stap. Ik vertrouw op uw steun bij de uitvoering hiervan (OF EEN VERGELIJKBARE TEKST)~~Ik zeg nogmaals toe u eenmaal per kwartaal over de uitvoering te informeren.~~

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane,

Alexandra C. van Huffelen

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000049781